

5. AZ ELSŐ GYÜLEKEZET

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

(ApCsel 11,19–26; 2,42–47)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: L. Goppelt: Az Újszövetség theológiája, Budapest, 1992; Heidelbergi Káté; Szabó Andor: „Lábam előtt mécses a te igéd.” Budapest, 1995; Magyarázatos Biblia; Dr. Benke György: Hittan7, Budapest, 2000)

Megalakulásának körülményei: Az első keresztyén gyülekezet Jeruzsálemben jött létre pünkösdi alkalmával. A megalakulásának körülményei mutatják, hogy mi szükséges ahhoz, hogy keresztyén gyülekezet jöjjön létre.

- Apostoli bizonyoságtétel: Jézus Krisztus áldozati haláláról és feltámadásáról: Pünkösdi ünnepe alkalmával Jeruzsálembé gyülekezett sokféle nép és nemzet tagjai a Jézusról szóló bizonyoságtétel nyomán lettek hívőkké, tértek meg. Erre alapul a megtérés.

- Szentlélek belső bizonyoságtétele: Isten Lelke az, aki Péter apostol bizonyoságtételében elhangzó isteni igazságokat a hallgatóság szívében belsővé tette, és bebizonyította, hogy rólok van szó. A Szentlélek munkája és ereje pünkösdi alkalmával különösen is látványos módon volt jelen.

Az első gyülekezet jellemzői: Tagjai sokféle nemzetből és társadalmi rétegből tevődtek össze. Ennek ellenére az egység és az elfogadás jellemezte a megalakult közösséget. Az egységet a kezdeti időkben az egy hit táplálta. Később persze jelentkeztek nehézségek és gondok a különbözőségekből fakadóan, melyekről Pál apostol ír, és amelyekre az apostol gyakorlati tanácsokat ad. Ilyen gond volt az agapé gyakorlata.

Közösség: Ez a közösség vonatkozott a hit-, élet-, vagyonszövésre. A külvilág számára a legszembeütőbb változást a megtértek életében az jelentette, hogy a tulajdonukat megosztották egymással. Így éltek meg azt, amit Jézus tanított, hogy szeresség a felebarátot. Akik egyik Krisztusban, nem nézhetik, hogy egyesek közöttük nélkülöznek. A hitközösség jelentette a kegyességi élet területén a közös istentiszteletet, imádságot. A megtértek szakítottak korábbi életformájukkal. Az idejük nagy részét a hit megélésére és a hitben való fejlődésre áldozták. Ennek a közösségnek az apostolok voltak a vezetői. Nem beszélhetünk semmiféle közösségi hierarchiáról. Nem voltak még megosztva a szolgálati területek. A megalakulást követő időszakban a hit lelkesedése ilyen önzetlen magatartásra készítette a keresztyéneket. Az első keresztyén gyülekezet életében nagy szerepet játszott a kezdetekben a tanítás, tanulás. Nem csak a vasárnapi istentiszteleten, hanem naponta igyekeztek megtanulni minél többet Jézusról. Amit megtanultak, azt meg is éltek, gyakorolták is, az úrvacsorai közösségben és a közös imádságok, dicsőítő énekek révén. Naponta eljártak a templomba imádkozni. Háromezer emberrel és a tanítványokkal kezdődött meg az első keresztyén gyülekezet élete.

Csodák: A megtérések csodái mellett pünkösdi után az apostolok sok csodát is tettek. Ezek a csodák igazolták a feltámadott Jézus Krisztust. Lukács egy ilyen csodát jegyez le részletesebben: a templom Ékes nevű kapujában meggyógyít Péter és János egy születése óta sánta férfit. (ApCsel 3) A csodák révén egyre több emberrel kerültek kapcsolatba az apostolok. (ApCsel 5,15–16) Jeruzsálemben kívülről is keresték Pétert. Mindenki meggyógyult, bármilyen

betegségben is szenvedett.

Megtérések: Az apostolok folytatták püünkösöd után a Jézus Krisztusról való bizonyágtételt. Ezt igazolta és támasztotta a lá a megtértek hiteles élete. Ennek hatására folyamatosan növekedett a gyülekezet létszáma ötezerre. (ApCsel 5,4) Belső és külső nehézségek egyaránt jelentkeztek az első gyülekezet életében.

Belső nehézségek: Az egységet próbálta megbontani Anániás és Szafíra. (ApCsel 5) Konfliktus alakult ki a szolgálatok területén. (ApCsel 6) Bár mind a két esetet sikerült elrendezni, mégis előre jelezték, hogy minden lelkesedés ellenére a jövőben is kell konfliktus helyzetekkel számolni.

Külső nehézségek: A gyülekezet megalakulása után nagyon gyorsan megkezdődött a keresztyének üldözése. Ennek az első jele az apostolok letartóztatása volt. Ekkora tömeget és egységet már nem néztek jó szemmel a nép vezetői. Már az első napokban megtiltották, hogy tovább tevékenykedjenek. (ApCsel 4,18) A nehézségek mértékét mutatja meg István vértanúhalála. (ApCsel 7,54–60) Ettől kezdve nem számíhattak az első jeruzsálemi keresztyének, hogy a hitükért az életükkel kell fizetniük. Miután az apostolok Jézusról tettek bizonyágot, arról is beszéltek, hogy Jézus halálát kik okozták. Akik őt halálra ítélték azonnal a keresztyének ellen fordultak. Letartóztatásokkal próbálták megfélemlíteni a tanítványok, és arra kényszeríteni, hogy hallgassanak. Azonban a hitnek nem lehetett megállj parancsolni. Egyre növekedett a gyülekezethez tartozó, megtértek száma. Az első erőszakos cselekedet, ami a keresztyének ellen irányult: István diakónus megkövezése. Őt kifejezetten a hite miatt gyilkolták meg. A kezdődő keresztyénüldözések miatt sokan elmenekültek Jeruzsálemből. A hozzá legközelebb eső, vallási sokszínűséget toleráló nagyváros Antiókhia volt. Ezért nagyon sok üldözött ide menekült. Antiókhia volt a Római Birodalom harmadik legnagyobb városa Róma és Alexandria után.

Antiókhiai gyülekezet: A város lakossága abban az időben körülbelül 300.000 volt. A keresztyén gyülekezet igen korán, Kr. u. 40-ben alakult meg. A gyülekezet tagjai egyrészt menekültek voltak, akik a jeruzsálemi keresztényen üldözések elől menekültek, másrészt pogány megtértek a város lakói közül. Az antiókhiai gyülekezet lett a hellén keresztyénség anyagyülekezete. A gyülekezet tagjainak a teológiai gondolkodását a hellén gondolkodás befolyásolta. Ez a háttér később több problémát is felvetett. Így például az Ószövetség, az ószövetségi törvények átvétele szükségességének a kérdést. Hogy a hellén gondolkodás ne vigye el a tanítást a tévtanítás irányába, szükség volt arra, hogy az igaz tant hirdessék közöttük. A jeruzsálemi atyák (apostolok) tudomást szereztek a megtérők nagy számáról, ezért küldték el Barnabást, hogy irányítsa a hívek lelki életét. Barnabás számára azonban a munka bizonyára túl sok volt, ezért magával vitte Pál apostolt is, aki a megtérése után kénytelen volt elhagyni Jeruzsálemet, és az apostolok tanácsára Tarzusban, szülővárosában tartózkodni. Mint diaszpóra zsidó, Jézus korábbi üldözője, a legmegfelelőbbnek tűnt a feladat ellátására. Barnabás azonban kezdetektől fogva Pál mellé állt (ApCsel 9,26–28), és ebben a helyzetben őt hívta segítségül a keresztyén gyülekezetben rá háruló feladatok megosztásához. Ez a közös munka egy évig tartott. Pál apostolra a tanítás feladata hárult. Ebben a városban kapták Krisztus követői a „krisztianus” elnevezést. Valószínűleg maga Lukács is Antiókhiaiból származott, ez alatt az időszak alatt lesz Krisztus követője.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom:)

SZAKMAI HÁTTÉRANYAG ELKÉSZÍTÉSE FOLYAMATBAN

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none">• Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban.• Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:<ul style="list-style-type: none">○ Tudja a tankönyvi ábra és szöveg alapján megfogalmazni a pünkösdi ünnepkör ünnepeit és azok tartalmát.○ Tudja segítséggel elmondani a tankönyvi szöveg alapján az első gyülekezet jellemző vonásait.○ Tudja segítséggel elemezni és értelmezni a lecke Igéjét: 2 Timóteus 1,7.	<ul style="list-style-type: none">• Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban.• Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:<ul style="list-style-type: none">○ Tudja elmondani a pünkösdi ünnepkör ünnepeit és azok jelentőségét megfogalmazni.○ Tudja értelmezni és elmondani az első keresztyének történetét, és az első gyülekezet jellemzőit.○ Tudja önállóan elemezni, értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: 2 Timóteus 1,7.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Az első gyülekezet jellemvonásai ma is jellemzők lehetnek ránk.

Kognitív cél: Az első gyülekezet fő jellemvonásainak a bemutatása: Isten Igéjével való foglalkozás, egymásra való odafigyelés, jó példaadás mások számára.

Affektív cél: A jó közösséghez való tartozás pozitív érzelmi élményének feltárása.

Pragmatikus cél: Arra bátorítás, hogy a tanulók ma is törekedjenek ezeknek a jellemvonásoknak a saját életükben és saját közösségeikben való megvalósítására.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	1. Beszélgetési lehetőség: Pünkösdi ünnepkör áttekintése: mely ünnepeket ismered? Melyeken vettél már részt? Melyik miért fontos? <u>Emeljük ki: ünnepeink, ünneplésünk és egyházunk élete a Szentlélek munkájának köszönhető.</u>	TK Beszélgetés a pünkösdi ünnepkörről
Feldolgozási javaslat	1. Mihez hasonlít a Szentlélek munkája? Szél ereje, hatása – a Lélek munkája	TK

	<p>TK – vitorlás fotó, magyarázat</p> <p>Milyen más jelképekre emlékszel? Lapozzunk a TK 69. oldalára, idézzük fel az Apostoli hitvallásnál a Szentlélekről tanultakat!</p> <p>2. A Lélek munkája az első gyülekezetekben</p> <p>Bibliai történet – TK</p> <p>Értelmező feladatok: MFEI 1: miért lehetett vonzó az első gyülekezet élete MFEI 2: ma mit jelenthetnek az első gyülekezet jellemzői, tevékenységei</p> <p>3. Gyülekezeti élet a gyakorlatban</p> <p>MFEI 3: csoportmunka, helyzetek elképzelése és eljátszása az első gyülekezetben</p> <p>MFEI 4: a Szentlélek hatása ma: a tanuló saját életében és a gyülekezetben</p> <p>4. Aranymondás:</p> <p><i>„Mert nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.”</i> (2Tim 1,7)</p> <p>Az aranymondás összefoglaló jellegű gondolat Az előző helyzetekhez kapcsolódva értelmezzük: Mely helyzetekben volt szükség erőre, szeretetre, józan bölcsességre?</p> <p>5. Énekjavaslat:</p> <p>Isten élő Lelke, jöjj... (TK 7. ének), Sűrű sötét van... (TK 16. ének), Szentlélek Isten... (TK 17. ének)</p>	<p>A Szentlélek jelképeiről tanultak felelevenítése</p> <p>TK MFEI 1-2. feladat Rámutatás a Lélek hatására az első gyülekezetekben Mai párhuzamok keresése</p> <p>MFEI 3. feladat A gyülekezeti kapcsolatok átélésének segítése</p> <p>MFEI 4. feladat Példák gyűjtése a Szentlélek hatására a tanuló és gyülekezete életében</p> <p>TK Összegző gondolatok megfogalmazása</p>
Munkáltatás		
Házi feladat	MFEI 5: Nézz utána könyvtárban vagy interneten, milyen népszokások kapcsolódnak a pünkösdhöz! Készíts róla rövid beszámolót!	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Letölthető képsorok:

<http://www.freebibleimages.org/stories/?search=pentecost>

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 104-105. oldal

A képen látható

- Infógrafika: a pünkösdi ünnepkör
- Fénykép: áramtermelő fényképe, amit a szél hajt

A szöveg: Az első keresztyének Antiókhában (Szíria). Az első gyülekezet.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Figyeld meg az infógrafikát, és sorold fel a pünkösdi ünnepkör eseményeit! Mit tudsz ezekről az ünnepekről?
- Mit szimbolizál számodra a szélerőmű?

2. Szövegelemzés

- Hol van Antiókhia?
- Miért tudták a tanítványok hirdetni Isten Igéjét?
- Milyenek voltak az első keresztyének? Hogyan éltek? Honnan tudták mások, hogy ők Jézus követői?
- Hogyan alakult meg az első gyülekezet?

Élménypedagógiai játék: VÁLLALKOZÁS

Szükséges eszközök: papírlapok, íróeszközök

Időigény: 35 perc

Típus: együttműködési

Játék lényege:

Ez a játék segít abban, hogy a közös dolgokra irányítsa a figyelmet, arra, ami összeköti a gyerekeket, ami közös bennük. A játék során a felismert közös képességekből és tulajdonságokból kell valamit létrehozni.

Játék menete:

Háromfős csoportokat alkotunk, ne a barátok legyenek együtt.

Kerettörténet:

Az iskola egy különleges pályázaton nyert egy nagy összeget. A pályázat lényege, hogy három fős diákcsoportok indíthatnak vállalkozást. Az a pályázat közzétévőinek a feltétele, hogy a csapatokban nem dolgozhatnak együtt barátok. Egy vállalkozást kell elindítani. A lényeg, hogy csak olyan tudást és képességet használhattok fel, ami nektek megvan. Kaptok 20 percet,

hogy megtaláljátok azokat a tulajdonságokat, amik közösek bennetek. Ez lehet külső, belső tulajdonság, lehet képesség. Azután ki kell találnotok egy vállalkozást, amit pályázati pénzből el tudnátok indítani. Írjátok le, hogy mit fogtok csinálni, kinek mi lesz a feladata. Ez egy 2 hónapig tartó vállalkozás lehet a nyári szünetben.

Amikor készen vannak a tervek, akkor egyesével felolvassák a gyerekek, majd következik a megbeszélés.

Megbeszélés:

Könnyű volt-e megtalálni a közös alapot?

Hogyan találtátok meg a közös tulajdonságot, képességet?

Könnyű volt-e valami közös feladatot kitalálni?

Könnyű-e valami közös dolgot találni azzal, aki nem a barátunk?

Nehéz-e közös célt kitűzni, ha annyira különbözőek vagyunk?

Mi segít abban, hogy a különbözőség ellenére mégis megtaláljuk azt, ami közös?

Feldolgozáshoz:

Drámapedagógiai ötlet: Nézőpontok

Olvassuk el, ismerjük meg a pütkösdi történetet (az első gyülekezet történetét), majd próbáljuk meg valamelyik szereplő bőrébe bújva átadni, mi történt (kioszthatja a hitoktató is a szerepeket, vagy választhatnak is, egyet lehet többeknek is választani, meg ki is maradhat belőle, újakat is kitalálhatunk.)

Rendőrfő – egy olyan jeruzsálemi rendfenntartó rövid jelentése, aki a pütkösdi esemény helyszínére közelében járőrözött

Turista – ugyanez, csak egy turista képeslapja a dologról haza

Szomszéd – Péterék háza mellett lakó szomszéd

Péter – sms/képeslap arról, amit átélt

Bulvár hírek tudósítója – írhatunk egy bulvárcikket (vagy lehet másik újságé is, vigyünk be hasonló újságokat, amiből lehet ihletet meríteni. Rövid cikk, riport legyen csak! stb.

Lehet írásos formát választani, de ha a csoport alkalmas rá, akár miniinterjúkat is készíthetünk ott helyben. Ha írott formába öntjük, olvassuk vagy olvastassuk fel az elkészült műveket!

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

MFEI 122. o. 2. feladat/ MFGY 92. o. 2. feladat

A párhuzamok keresésénél utaljunk vissza a gyülekezeti alkalmakról, szolgálatokról tanultakra.

Pl.: Apostoli tanítás: istentisztelet, bibliaóra, hittanóra

Közösség: szeretetvendégség, családi nap

Kenyér megtörése: úrvacsora

Imádkozás: egyéni és közös imádkozás alkalmai

A témához felhasználható énekek:

Református énekeskönyv: 178. dics. Dicsőség az Atyának...

Református énekeskönyv: 373. dics. 1. 3-4. verse: Jövel, teremtő Szentlélek...

Dicsérjétek az Urat: 138. Jó Atyánk, örök Úr Isten–kánon (+BS)
Dicsérjétek az Urat: 140. 1-2. verse: Jövel, Szentlélek Isten...
Hittankönyv: 17. Szentlélek Isten jöjj szívünkbe...